

פרשת ויקהל תשע"ט  
בעלי תשובה

שמות פרק לב פסוק לד

וְעַתָּה לֵךְ נַחֵה אֶת הָעָם אֶל אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לְךָ הֲנֵה מִלְאָכֶי יֵלְךְ לִפְנֵיךָ וּבָיוֹם פְּקֹדֵי וּפְקֹדֹתַי עֲלֵהֶם חֲטָאתָם:

רש"י

**אל אשר דברתי לך** - יש כאן לך אצל דבור במקום אליך, וכן (מלכים א ב יט) לדבר לו על אדוניהו: **הנה מלאכי** - ולא אני: **וביום פקדי וגו'** - עתה שמעתי אליך מלכותם יחד, ותמיד תמיד כשאפקוד עליהם עונותיהם ופקדתי עליהם מעט מן העון הזה עם שאר העונות, ואין פורענות באה על ישראל שאין בה קצת מפרעון עון העגל:

שמות פרק לה פסוק ה

קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה לִיקְנֹךְ כָּל נְדִיב לִבּוֹ בִּיָּאֵה אֶת תְּרוּמַת יְקִנֹּךְ זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשָׁת:

רש"י

**נדיב לבו** - על שם שלבו נדבו קרוי נדיב לב. כבר פירשתי נדבת המשכן ומלאכתו במקום צואתו:

שמות פרק לה פסוק כב

וְלָבְאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנְּשִׁים כָּל נְדִיב לֵב הֵבִיאוּ חֹחַ וְנָזָם וְטַבַּעַת וְכוּמָז כָּל כְּלֵי זָהָב וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר הֵנִיף תְּנוּפֶת זָהָב לִיקְנֹךְ:

רש"י

**על הנשים** - עם הנשים וסמוכין אליהם: **חח** - הוא תכשיט של זהב עגול נתון על הזרוע, והוא הצמיד: **וכומז** - כלי זהב הוא נתון כנגד אותו מקום לאשה. ורבותינו פירשו שם כומז כאן מקום זמה:

שמות פרק לו

(ג) ויקחו מלפני משה את כל התרומה אשר הביאו בני ישראל למלאכת עבודת הקדש לעשת אתה והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר: (ד) ויבאו כל החכמים העשירים את כל מלאכת הקדש איש איש ממלאכתו אשר המה עשים: (ה) ויאמרו אל משה לאמר מרבבים העם להביא מדי העבודה למלאכה אשר צוה יקנך לעשת אתה: (ו) ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא העם מהביא: (ז) והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אתה והותר:

רש"י

(ה) **מדי העבודה** - יותר מכדי צורך העבודה: (ו) **ויכלא** - לשון מניעה: (ז) **והמלאכה היתה דים לכל המלאכה** - ומלאכת ההבאה היתה דים של עושי המשכן. לכל המלאכה של משכן לעשות אותה ולהותיר: **והותר** - כמו (שמות ח יא) והכבד את לבו, (מלכים ב' ג כד) והכות את מואב:

דברים פרק א פסוק א

אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּמִּדְבָּר בְּעָרְבָה מוֹל סוּף בֵּין פָּאָרֹן וּבֵין תַּפֵּל וְלָבָן וְחֶצְרֵת וְדִי זָהָב:

רש"י

**ודי זהב** - הוכיחן על העגל שעשו בשביל רוב זהב שהיה להם, שנאמר (הושע ב י) וכסף הרביתי לה וזהב עשו לבעל:

רמב"ם הלכות תשובה פרק ז הלכה ד

ואל ידמה אדם בעל תשובה שהוא מרוחק ממעלת הצדיקים מפני העונות והחטאות שעשה, אין הדבר כן אלא אהוב ונחמד הוא לפני הבורא כאילו לא חטא מעולם, ולא עוד אלא ששכרו הרבה שהרי טעם טעם החטא ופירש ממנו וכבש יצרו, אמרו חכמים מקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורין יכולין לעמוד בו, כלומר מעלתן גדולה ממעלת אלו שלא חטאו מעולם מפני שהן כובשים יצרם יותר מהם.

שפת אמת לפרשת ויקהל [שנה תרמ"ג]

בשם מו"ז ז"ל בפסוק האנשים על הנשים לרמוז מעלת בעיית שאנשים שחטאו נתעלו על הנשים שלא חטאו עכ"ד פח"ח. כי הטו כל הרצונות להתנדב בלב שלם. וכתוב והם הביאו כו' עוד נדבה. עוד הוא יותר מהסדר ודרך הטבע בבוקר בבוקר. ובחטא כתיב רק וישכימו. וכאן כתיב בבוקר בבוקר. וכי והמלאכה היתה דים פי' על המתנדבים שנתקנו כולם בכח נדבה ומלאכה זו. כמו הלשון שכי' בחטא ודי זהב. ועתה ניתקן הכל. וממילא והותר. כי כשנתקנו אחר החטא וזכו שישרה השכינה במעשה ידיהם ממילא הוא יתרון מעלה. כמ"ש במקום שבעיית עומדין אין צ"ג יכולין לעמוד. וז"ש שע"י שהיתה דים לכך והותר. ויתכן לפרש לכל המלאכה הוא כלל הבריאה שנעשה פגם ע"י החטא בכל העולם וע"י הנדבה ניתקן. לעשות הוא לשון תיקון ועוד והותר כנ"ל.